

MARKKINAOIKEUS

PÄÄTÖS

Nro114/20

18.3.2020

Dnro 2020/36

HAKIJA

Copyright Management Services Ltd

ASIAAN OSALLINEN

Elisa Oyj

ASIA

Teleliittymän haltijan yhteystietojen saaminen tekijänoikeuslain 60 a §:n nojalla

ASIAN KÄSITTELY MARKKINAOIKEUDESSA

Hakemus ja hakemuksen täydennys

Copyright Management Services Ltd (jäljempänä myös hakija tai CMS) on markkinaoikeuteen 3.2.2020 toimittamassaan hakemuksessa ja 26.2.2020 toimittamassaan hakemuksen täydennyksessä pyytänyt, että markkinaoikeus määrää Elisa Oyj:n antamaan yhteystiedot sille kuuluvista, hakemuksen täydennyksen liitteissä 11 ja 12 eritellyistä teleliittymistä kunkin liittymän osalta pyydetyltä ajankohdalta.

Hakemus koskee tietojen luovuttamista vain siltä osin kuin Elisa Oyj säilyttää tietoja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 17 luvun nojalla. Hakija ei vaadi luovutettavaksi niitä tietoja, joita säilytetään yksinomaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 157 §:ssä säädetyn säilytysvelvollisuuden perusteella. Hakija ei luovuta henkilötietoja Euroopan unionin jäsenvaltioiden tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

Hakija on havainnut, että hakemuksen täydennyksen liitteissä 11 ja 12 yksilöidyistä teleliittymistä on saatettu tekijänoikeuksien suojan kannalta hakijan edustamien päämiesten kannalta merkittävässä määrin yleisön saataviin BitTorrent-vertaisverkossa elokuvateoksia Angel Has Fallen ja Rambo V ilman kyseisten teosten tekijän suostumusta.

Seuraavilla ja hakemuksesta ja sen täydennyksestä tarkemmin ilmenevillä perusteilla Elisa Oyj on määrättävä antamaan vaaditut yhteystiedot.

Hakijan päämiehellä, yhdysvaltalaisella elokuvateosten tuottaja Millennium Media Inc:llä on kyseisten elokuvien tuotantoon perustettujen tytäryhtiöidensä kautta oikeus esittää vaatimuksia hakemuksen kohteena oleviin elokuvateoksiin. Hakijan päämies on lisenssisopimuksella luovuttanut hakijalle oikeutensa kyseisiin elokuvateoksiin. Kyseinen oikeudenhaltija on sopimuksella myöntänyt hakijalle oikeuden ryhtyä

oikeudellisiin toimiin tekijänoikeuden loukkauksen johdosta. Hakija toimii päämiehen valtuutuksen perusteella kyseisten elokuvateosten tekijän edustajana, ja sillä on tekijänoikeuslain 60 a §:n nojalla oikeus saada yhteystiedot teleliittymistä.

Hakija valvoo BitTorrent-vertaisverkossa tapahtuvaa tiedostojen jakamista MaverikMonitor-ohjelmistolla, joka on tehnyt koelatauksia kustakin elokuvateosta jakaneesta IP-osoitteesta. Selvityksestä ilmenee muun ohella, kuinka monta kertaa valvontaohjelmisto on koelatauksia tehdessään havainnut kyseisen IP-osoitteen jakamassa kyseistä elokuvateosta valvontaohjelmistolle, kuinka monta tiedostoa tiedostoa kysymyksessä olevasta IP-osoitteesta on havaittu jaetun, kuinka useasti kyseisen IP-osoitteen on havaittu osallistuneen sisällön jakamiseen, kuinka moneen parveen kyseinen IP-osoite on ollut kytkeytynyt ja kuinka useana eri päivämääränä valvontajakson aikana kyseisen IP-osoitteen on havaittu jakavan sisältöä. Ensiksi mainittua lukuun ottamatta tiedot ovat sisältäneet myös muiden kuin hakijan teoksia ja suojattua sisältöä.

Kustakin hakemuksen kohteena olevasta IP-osoitteesta on saatettu yleisön saataviin merkittävässä määrin tekijänoikeudella suojattua materiaalia ja näin edesautettu muiden käyttäjien oikeudenloukkauksia ja vertaisverkon toimintaa. Tietojen luovuttaminen on välttämätöntä tekijänoikeuden loukkauksen selvittämiseksi ja vaatimusten kohdistamiseksi teoksen jakajaan. Teleliittymän haltijalle aiheutuvia haittoja rajoittaa se, että tekijänoikeuden haltija saa käyttää luovutettuja tietoja vain loukkausten selvittämiseen ja vaatimusten esittämiseen.

Asiaan osallisen lausuma

Elisa Oyj on esittänyt, ettei sillä vielä lausuntoa antaessaan ole tiedossa, onko hakijan vaatimien yhteystietojen selvittäminen ja luovuttaminen hakijalle mahdollista. Markkinaoikeuden tulee myös arvioida huolellisesti, täytyvätkö kussakin yksittäisessä tapauksessa perusteet määrätä Elisa Oyj selvittämään ja luovuttamaan kukin hakijan vaatima yksittäinen yhteystieto.

ASIAKIRJATODISTELU

Copyright Management Services Ltd

1. Ote MaverikMonitor-valvontaohjelmiston lokitiedostosta
2. Simone Richterin lausunto Mavericky UG:lle ”Evaluation of the System MaverikMonitor” (2.4.2014)
4. Copyright Management Services Ltd:n ja Millennium Media Inc:n välinen sopimus (10.10.2017)
5. Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisterin rekisteröintitodistus koskien elokuvaa Angel Has Fallen
6. Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisterin rekisteröintitodistus koskien elokuvaa Rambo V

7. Fallen Productions Inc:n ja Millennium Media Inc:n välinen sopimus elokuvasta Angel Has Fallen (22.8.2017) sekä hakemus tekijänoikeuden rekisteröimiseksi tekijänoikeusrekisteriin saatteineen ja toimitustietoineen
8. Elokuva Angel Has Fallen koskevat otteet IMDb-palvelusta, elokuvan kansiteksteistä ja Millennium Media Inc:n verkkosivuilta sekä ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä
9. Rambo V Productions Inc:n ja Millennium Media Inc:n välinen sopimus elokuvasta Rambo V (14.8.2018)
10. Elokuva Rambo V koskevat otteet IMDb-palvelusta, elokuvan kansiteksteistä ja Millennium Media Inc:n verkkosivuilta sekä ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä
11. Ote MaverikMonitor-valvontaohjelmiston elokuvaa Rambo V koskevasta lokitiedostosta
12. Ote MaverikMonitor-valvontaohjelmiston elokuvaa Angel Has Fallen koskevasta lokitiedostosta

MARKKINAOIKEUDEN RATKAISU

Perustelut

Millennium Media Inc:n oikeudet

Copyright Management Services Ltd:n mukaan yhdysvaltalaisella elokuvateosten tuottaja Millennium Media Inc:llä on esillä olevien elokuvien tuotantoon perustettujen tytäryhtiöiden kautta oikeus esittää vaatimuksia hakemuksen kohteena olevien elokuvateosten perusteella.

Tekijänoikeuslain 63 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan lain tekijänoikeutta koskevia säännöksiä sovelletaan elokuvateokseen, jonka tuottajan päätoimipaikka tai vakinainen asuinpaikka on Suomessa. Tässä tapauksessa kysymys on hakijan ilmoituksen mukaan elokuvista, joiden tuottajien kotipaikka on Yhdysvalloissa. Yhdysvallat ja Suomi ovat liittyneet Bernin yleissopimukseen taiteellisten ja kirjallisten teosten suojaamisesta (SopS 79/1986, jäljempänä Bernin sopimus).

Bernin sopimuksen 4 artiklan a kohdan mukaan yleissopimuksen mukaista suojaa sovelletaan sellaisten elokuvateosten tekijöihin, joiden valmistajan päätoimipaikka tai vakinainen asuinpaikka on liittomaassa.

Bernin sopimuksen 5 artiklassa on määräykset kansallisesta kohtelusta. Artiklan 1 kohdan mukaan tekijöillä on sopimuksessa suojattujen teostensa osalta muissa liittomaissa kuin teoksen alkuperämaassa ne oikeudet, jotka niiden maiden asianomaisissa laeissa nyt tai vastedes myönnetään niiden omille kansalaisille, samoin kuin tässä yleissopimuksessa erityisesti myönnetyt oikeudet.

Bernin sopimuksen 14 bis artiklan 2 a kohdan mukaan se, kenelle elokuvateoksen tekijänoikeus kuuluu, määräytyy sen maan lainsäädännön mukaan, jossa suojaa vaaditaan.

Tekijänoikeuslain 7 §:n 1 momentin mukaan tekijänä pidetään, jollei näytetä toisin olevan, sitä, jonka nimi taikka yleisesti tunnettu salanimi tai nimimerkki yleiseen tapaan pannaan teoksen kappaleeseen tai ilmaistaan saatettaessa teos yleisön saataviin.

Hakija on Millennium Media Inc:n asiavaltuuden osoittaakseen toimittanut markkinaoikeudelle muun ohella Yhdysvaltojen tekijänoikeusrekisterin rekisteröintitodistuksia sekä otteita kyseisten elokuvien tuotanto- ja julkaisutiedoista. Markkinaoikeus katsoo, että tässä hakemusasiassa hakijan toimittamasta selvityksestä käy riittävällä tavalla ilmi, että Millennium Media Inc:llä on oikeus ryhtyä toimiin nyt kysymyksessä oleviin teoksiin kohdistuvien oikeudenloukkausten johdosta.

Copyright Management Services Ltd:n asiavaltuus

Copyright Management Services Ltd:n mukaan Millennium Media Inc. on lisenssisopimuksella luovuttanut sille oikeutensa kyseisiin elokuvateoksiin ja sopimuksella myöntänyt hakijalle oikeuden ryhtyä oikeudellisiin toimiin tekijänoikeuden loukkauksen johdosta. Hakijan mukaan se toimii Millennium Media Inc:n valtuutuksen perusteella kyseisten elokuvateosten tekijän edustajana, ja sillä on tekijänoikeuslain 60 a §:n nojalla oikeus saada yhteystiedot teleliittymistä.

Asiassa on esitetty selvityksenä Copyright Management Services Ltd:n asiavaltuudesta sen ja Millennium Media Inc:n välinen sopimus, jossa on todettu muun ohella seuraavaa:

”[Millennium Media Inc.] designates listed counsels – – as non-exclusive counsel for matters related to enforcement of copyright infringement matters against illegal downloaders – – in the enforcement of such rights including the making of demands, filing of suits, negotiations and settling of claims.

Legal representation of [Millennium Media Inc.] shall be subjected to and controlled by agreement between counsels – – and CMS with the regard to antipiracy enforcement services.

All matters related to work on behalf of [Millennium Media Inc.] shall be pursuant to the agreement between counsels – – and Copyright Management Services Ltd.

– –

[Millennium Media Inc.] is the client of counsels – – and have the final authority in decisions in its antipiracy litigation. However, until further written notice [Millennium Media Inc.] hereby designates CMS as its agent and the sole and exclusive agent and contact for management, reporting and decisions related to antipiracy enforcement services of the works listed in Exhibit ‘B’.

With this agreement [Millennium Media Inc.] engages Copyright Management Services to:

- Assist [Millennium Media Inc.] and to a degree coordinate with other members of the industry in general to develop and implement programs to generate and transmit DMCA notices, and deter piracy;
- Work with – – in reviewing data for infringement actions against those who download and distribute [Millennium Media Inc.’s] content online without proper authorization;
- Coordinate with any distributors for local enforcement; and
- Under a duly licensed attorney representing [Millennium Media Inc.], provide litigation support and legal documents to attorneys that represent [Millennium Media Inc.] in copyright enforcement actions.”

Tekijänoikeuslain 60 a §:n 1 momentin mukaan tekijällä tai hänen edustajallaan on oikeus tuomioistuimen määräyksellä salassapitosäännösten estämättä yksittäistapauksessa saada lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjältä taikka muulta välittäjänä toimivalta palvelun tarjoajalta yhteystiedot sellaisesta teleliittymästä, josta tekijän oikeuksien suojan kannalta merkittävässä määrin saatetaan yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman tekijän suostumusta.

Asiassa esitetyn selvityksen perusteella Millennium Media Inc. ei ole luovuttanut Copyright Management Services Ltd:lle tekijänoikeuslakiin perustuvia yksinoikeuksia, kuten yksinoikeutta teosten yleisön saataviin saattamiseen BitTorrent-vertaisverkossa. Näin ollen Copyright Management Services Ltd:llä ei ole asiassa esitetyn selvityksen perusteella asiavaltuutta saada yhteystietoja tekijänoikeuslain 60 a §:n perusteella teosten tekijänä. Asiassa on siten arvioitavana, onko hakijalla asiavaltuus saada yhteystietoja tekijänoikeuslain 60 a §:n perusteella teosten tekijän edustajana.

Korkeimman oikeuden ennakkopäätöksessä KKO 2004:18 (kohta 6) on todettu, että asianosaiset eivät voi tuomioistuinta sitovasti sopia siitä, että oikeus esittää omissa nimissään vaatimuksia annettaisiin henkilölle, jolla

sitä ei lain mukaan ole. Myös korkeimman oikeuden ennakkopäätöksessä KKO 2018:8 (kohta 16) on yleisesti ottaen todettu, että asiavaltuudesta ei ole yleistä säännöstä oikeudenkäymiskaassa. Tavanomaisesti asiavaltuus riita-asioissa kuuluu riitautetun oikeussuhteen osapuolille, eivätkä asianosaiset pääsääntöisesti voi määräämistoimillaan luoda kolmannelle henkilölle asemaa, jossa tämä omissa nimissään käy oikeutta asianosaisen oikeudesta (niin sanottu prosessimandaatin kielto).

Tekijänoikeuslain 60 a §:n esitöissä ei ole käsitelty sitä, mitä tekijän edustajalla on kyseisessä säännöksessä tarkoitettu. Markkinaoikeus toteaa, että nimenomaisen tätä tukevan kannanoton puuttuessa säännöksen tarkoituksena ei ole voinut olla se, että kuka ja millä tavalla tahansa tekijän valtuuttama taho voisi tekijän puhevallan käyttämisen eli oikeudenkäynnissä edustamisen asemesta omissa nimissään vaatia ja saada käsiteltäväkseen teleliittymien haltijoiden yhteystietoja.

Tekijänoikeuslain 60 a §:ssä säädetty mahdollisuus määrätä teleliittymän haltijan tunnistamistietojen luovuttamisesta yksityiselle taholle merkitsee teleliittymän haltijan yksityisyyden suojan rajoitusta. Yksityisyyden suojaa koskevat näkökohdat on otettava huomioon myös hakijan asiavaltuutta arvioitaessa siten, ettei teleliittymän haltijan yhteystietoja tule voida luovuttaa taholle, jonka oikeutta saada ja käsitellä tietoja ei voi pitää riittävän selvänä.

Edellä todetuilla perusteilla markkinaoikeus katsoo, että tekijänoikeuslain 60 a §:ssä ei ole tarkoitettu säätää esillä olevaan asiaan soveltuvaa poikkeusta niin sanottuun prosessimandaatin kieltoon. Asiassa esitetyn selvityksen perusteella markkinaoikeus katsoo, että Copyright Management Services Ltd:lle ei ole luovutettu oikeutta omissa nimissään saada ja käsitellä teleliittymien haltijoiden yhteystietoja. Hakemus on näin ollen jätettävä hakijana olevan Copyright Management Services Ltd:n asiavaltuuden puuttumisen vuoksi tutkimatta.

Päätöslauselma

Markkinaoikeus jättää hakemuksen tutkimatta.

MUUTOKSENHAKU

Muutosta tähän ratkaisuun saa hakea korkeimmalta oikeudelta valittamalla vain, jos korkein oikeus niillä erityisillä perusteilla, jotka ilmenevät oheisesta valitusosoituksesta, myöntää valitusluvan.

Määräaika valitusluvan pyytämiseen ja valituksen tekemiseen päättyy 18.5.2020.

Puheenjohtaja

Ville Parkkari

Asian ovat yksimielisesti ratkaisseet markkinaoikeustuomarit Ville Parkkari, Pekka Savola ja Mirva Näsi.

JAKELU

Copyright Management Services Ltd; hakemusmaksu 260 euroa
Elisa Oyj; maksutta

VALITUSOSOITUS (korkein oikeus)

Markkinaoikeuden ratkaisuun saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein oikeus oikeudenkäymiskaaren 30 luvun 3 §:n nojalla myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Valituslupa voidaan myöntää ainoastaan

- jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman oikeuden ratkaistavaksi, tai
- jos siihen on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen sellaisen oikeudenkäynti- tai muun virheen takia, jonka perusteella ratkaisu olisi purettava tai poistettava, tai
- jos valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Määräaika valitusluvan pyytämiseen ja valituksen tekemiseen

Korkeimmalle oikeudelle osoitettu muutoksenhakukirjelmä, joka sisältää valituslupahakemuksen ja valituksen, on toimitettava markkinaoikeuteen **60 päivän** kuluessa siitä päivästä, jona markkinaoikeuden ratkaisu annettiin.

Muutoksenhakukirjelmän toimittaminen

Muutoksenhakukirjelmä voidaan toimittaa **markkinaoikeuteen** henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, faksilla, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta. Muutoksenhakukirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen tuomioistuimen aukioloajan päättymistä. Aukiolo päättyy kello 16.15.

Markkinaoikeuden osoite:

Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
Faksi 029 564 3314
Sähköposti markkinaoikeus@oikeus.fi
hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Muutoksenhakukirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituslupahakemuksessa on mainittava

- markkinaoikeuden ratkaisu, johon haetaan muutosta
- se peruste, jolla valituslupaa haetaan
- syyt, joiden nojalla muutoksenhakija katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on laissa tarkoitettu valitusluvan myöntämisen peruste.

Valituksessa on ilmoitettava

- miltä kohdin markkinaoikeuden ratkaisuun haetaan muutosta
- mitä muutoksia markkinaoikeuden ratkaisuun vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Muutoksenhakukirjelmässä on lisäksi mainittava

- hakijan nimi ja kotikunta
- hakijan tai hänen asiamiehensä yhteystiedot, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset hakijalle voidaan toimittaa.

Mikäli edellä mainituissa yhteystiedoissa tapahtuu muutoksia, uudet yhteystiedot on toimitettava kirjallisesti korkeimman oikeuden kirjaamoon.

Muutoksenhakukirjelmä on hakijan tai, jollei hän itse ole sitä laatinut, sen laatijan allekirjoitettava. Kirjelmän laatijan on samalla ilmoitettava nimensä ja kotikuntansa.

Korkeimpaan oikeuteen saapunutta sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä. Jos korkeimmalle oikeudelle toimitetussa sähköisessä asiakirjassa on selvitys asiamiehen toimivallasta, asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa. Korkein oikeus voi kuitenkin määrätä valtakirjan toimitettavaksi, jos sillä on aihetta epäillä asiamiehen toimivaltaa tai sen laajuutta.

Muutoksenhakukirjelmän liitteet

Muutoksenhakukirjelmään on liitettävä

- markkinaoikeuden ratkaisu alkuperäisenä tai jäljennöksenä,
- ne asiakirjat, joista ilmeneviin seikkoihin hakija viittaa perusteinaan,
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamies ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Muutoksenhakija ei saa vedota muihin seikkoihin ja todisteisiin kuin niihin, jotka on esitetty markkinaoikeudessa, paitsi milloin hakija saattaa todennäköiseksi, ettei hän ole voinut vedota seikkaan tai todisteeseen markkinaoikeudessa tai että hänellä muuten on ollut pätevä aihe olla tekemättä niin.

Jos hakija haluaa esittää muutoksenhakemuksensa tueksi uusia todisteita, hänen on ne ilmoitettava ja lisäksi mainittava, mitkä seikat hän tahtoo näyttää toteen ja mistä syystä todistetta ei ole aiemmin esitetty.

Maksut

Muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa oikeudessa peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa tarkemmin säädetään